

TÉREY JÁNOS

Fly Emirates

RÉSZLETEK A KÁLI HOLTAK CÍMŰ REGÉNYBŐL

Reggel néhány netes kritika gyomorszájon vág. Előbb a színházira keresek rá a böngészőben, de már a címeiktől fölfordul a gyomrom: *Metálharamiák*, *Fekete musical* (ezt írta a nagyon édes kritikusnő, és igen: kivégez), *Lopunk, ölünk és kurvázunk*, *Sátánista Schiller?!* Sajnos a Narancsbeli írás fájdalmasan tapint rá a lényegre, amely szerint ezek a legények tényleg túl járnak minden határon, és nincsen bennük semmi szerethető vonás. „A *Hamlet*ben nagyszerű Csáky Alexnek semmi esélye szimpatikusra játszania, de legalábbis a vállán vinnie a figurát. Az orgánuma, a nagyfeszültség és az energia, amelyik benne lüktet, ilyen szerepekre predestinálja; és mégsem boldogul. Egyáltalán, mi ez a metalistaság? A black metál mellőz mindenféle politikai üzenetet, és bár zenészeinek keze gyakran egymás véréből mocskos – meg hát azok a gyalázatos templomgyújtogatások! –, tévedés volna összekeverni őket a fundamentalista terroristákkal. Le a vallással és le az egyházzal, eddig rendszerben is volna. Ám a fekete hacuka Gróf rendezésében csak hatásos imágó.”

Le van szarva, miket irkálnak emide vagy amoda. Csak a megrögzöttek hiszik azt, hogy minden szentírás, amit kinyomtatnak és kipoztolnak, vagy beírnak róluk egy nyomorult blogocskára. Azt hiszik, a személyiségükről állít ki bizonyítványt az ítéshoz, és összeroppannak a totális kudarc súlya alatt. Pedig csak az adott teljesítményükről értekezik valaki, ezer nyilvánvaló elfogultság tükrében. A netes szájtok zöme, ne legyen kétségünk, kulturális szemétkerakóhely; és mégsem bírok leszakadni róluk. Olvasós napom van, lassan elegendő is lesz. Egy komment legalul, arra mosolygok: „Szar a darab. Alex mindent megpróbált. Schiller kúrta el.”

Kávészünet. Utána rálapozok a *Káli holtakra*. „Borombovics ajtóstul ront a házba. A kőkemény jelenetek után lelassul, és a szereplők múltjának komótos festegésével folytatja. Jó arányban keverve a pszichothrillert az élőhalottas mozival. Azonban hiába az ígéretes kezdés, a jól fölépített effektek és a hiteles karakterek, végül éppen a B-kategóriás zombifilmek kliséi gyűrik maguk alá a *Káli holtakat*. Ami – tisztázzuk gyorsan – még így is nagyon szórakoztató és kedves sorozat, csak éppen nem egy *Holtak hajnala* vagy *Ház az erdő mélyén*. Abból úgymint csak egy van.”

Nem láttam. A Romerókat persze igen, amúgy egyáltalán nem szoktam horrort nézni.

„A biblikus rápakolás csak tehertétel az előadás számára. A túlsúlykolás mindig kárára van egy erős ötletnek”, oké, osztjuk.

„Borombovics idézőjelbe teszi a dolgokat, ami humoros hatással jár, de olyankor nem az alakot látjuk, hanem annak kritikáját. Számunkra szintén rejtély, hogy a Vadmalacok-banda tagjainak hogyan sikerül megnyerniük a köveskáli marcangolókat? Annyit látunk, hogy terelik őket maguk előtt. Szemben mindenki retteg, ők meg hátul kárörvendően somolyognak. Egyáltalán hogyan léptek kapcsolatba velük? Ha szavakkal nem, akkor telepátia útján?”

Anyám, borogass. Egy balos szájt:

„Botondon csak olykor, a csapattagjain állandóan látod, hogy elbizonytalanodnak afelől, amit tesznek. Különb is, miért várnak minden megoldást mindig a Jóistentől? A Csáky Alex által briliánsan megformált Botond az, aki igazán komoly erkölcsi dilemmákkal néz szembe. A sorozat közepe felé veszteség éri: elhidegül új barátjától, Szabolcstól, és ennek köszönhetően kell visszatérnie azokhoz a kapcsolataihoz, amelyekben nagyon régen hitt utoljára. Például Julihoz is újra közeledni kezd. Sokat sejtető a kezdés, igen véres és brutális a kibontás, de lassacskán kifulladás, mert egy ideig még hihető is, hogy a rendőrségen mindenki, aki gyanakodik Bürökre, a pszichopata őrmesterre, előbb-utóbb meghal, s ez mégsem tűnik föl senkinek; de négy rész után már csak legyint az ember. Megélhetési horror.”

Nem megélhetési horror. Hiába szeretnék annak beállítani. Köszönet a briliánsért. Kipróbáltam magam egy minőségi szubzsánerben. És ha pornóztam volna, vajon akkor mit mondanátok? És a ti körúti, aktuálpolitikai kabarétok akkor mégis micsoda?

Ami pedig konzervatív körökben a legjobban kivágta a biztosítékot, az a vasárnapi asztal jelenete a Ruzicska családnál, amely a népi-szúrrátétes terítővel meg a vulkános falvédővel a magyar idill nekrofil változata. Szándékoltan cukormázás giccs egy hazug, korrupt családfővel a központban. A újgazdag boldogulás képének radikális kifordítása ezzel végső esztétikai minőségéhez érkezett: ezt jelképezi a berregő láncfűrész – amelyhez az apa lenvászon öltönyt visel –, a kék kiskosztüm a tisztaságmániás anyán, aki szájmaszkban indul gombát gyűjteni kis kosárkájával az erdőbe; s különösen kifejező a szerszámíjjal játszadozó kisfiú *Fly Emirates* feliratú pólóban. Olyasmivel, mint a baromfiudvar, nem fog itt kínlódni senki. És ahogy a vért csorgató kékkúti forrásnál összepötytyöződik Juli lányuk finom, bőr balerinaci-pője, az sem akármilyen jelenet.

„A káli életforma horrorátirata, végső soron pedig a civilizáció végén tátongó, ön maga eredetét sem ismerő erkölcsi lyuk.” Micsoda, micsoda?! Emberek, fogjatok le. Ha én a sajtót ezek után is követem, akkor az már egy minősített betegség.

Most beszélünk Gróffal először a *Haramiák* bemutatója óta. Magától mostanában úgysem hívna az igazgatóm, hacsak nincs próbaidőszak. Én hívom, nem veszi föl azonnal. Azt mondja, darálja, kérdés nélkül: javában jönnek a nézők, a bérletesekkel az évad végéig biztosan túléljük.

„Bukó?”, kérdezem élesen. Szünet. Hallom a kamarazenét a gellérthegyi szobájából.

„Bukfenc, ja. Ízes bukta. Láttad a kritikákat?”

„Láttam.”

Őt is meglepte a bukás ténye. Ha ez az. Igen, az. Részleges, nem totális, de egyelőre jó nagy zátony az életünkben. Menthetetlen, tudjuk, eszerint a sajtója is lesújtó, de a jegyeket még eléggé veszik. Pedig a színhagyomány nem ismer tapintatot. Én aztán tudom, mert azóta buktam még egyet a tévében.

„Alex, én tavaly ősszel négyszer láttalak egymás után Hamletet játszani. Harmadik este összenéztünk Sulyokkal: mit gondolsz, meddig lehet ezt bírni? Aztán te a következő este még mélyebbre mentél, még nagyszerűbb lettél.”

„Igen, emlékszem, novemberben a Szentlélek szállhatott meg”, szabadkozom.

„Most meg nem.”

„Most meg nem, bocsi”, csapok a térdemre.

„Semmi bocsi. Biztos az én hibám. Abban a hitben engedtem el ez az előadást, hogy sikerült révbe navigálnom. És valamennyire tényleg. Ara jöttem rá, hogy ti mesehősöknek tűntök ebben a metál-jelmezben. Aki kicsit ijesztőnek talált benneteket, legalább annyira mulatságosnak is. Élitek a magatok életét, távol a tényektől. A valódi veszély érzetét, lássuk be, Alex, már rég nem az ilyen hősök hordozzák.”

„Hát, ja. Ez ilyen, Pista.”

„Máskor, ha buktam, már a próbaidőszak harmadánál tudtam, ez már csak egy kármentő előadás lehet. Jó már nem lesz, legyen minél kevésbé rossz. Most bízom az utolsó perccel. Tévedtem.”

„Nem olyan súlyos ez”, vigasztalom. *Én* vigasztalom *őt*. Ezt nem szeretem benne. Sulyok legalább végig akar menni a tökéletes megoldás keresésének útján. Ami mindig gyötrelmes. Gróf egyetlen ötletből indul ki, ami néha betalál, néha nem.

„Ha valami nem jól sül el, akkor kétségbeesem, mint most – mondja őszintének tűnő hangon. – Sulyok szerint nincs más hátra, megint harapni kell egy nagyot, mint az állat.”

„Igen-igen.”

„És végre kell hajtani a csúcstámadást. Újra és újra. Biztos, hogy megtettél mindent? Mi van, ha mégsem teljesen mindent? Utólagos fájdalmak, bassza meg. És mi van, ha mindet megtettél, mégsem kell a kutyának sem? Egyrészt, ugye, te azt szeretnéd, hogy tetsszen. Szégyenszemre vagy sem, de kétségtelenül ezt szeretnéd. Másrészt a józan eszeddel tudod, hogy nem fog tetszeni, mégsem tudod másképpen csinálni.”

„Ja, persze”, duruzsolom.

„Ha kielégítő magyarázatot találok rá, miért buktam meg, majdnem jobban örülök neki, mint a sikernek.”

„Most ezt higgyem el?”

Köhint. „És milyen ez a te sorozatod, Alexkém?”

„Adásba került. Egész jó. Imádják a nézők”, füllentem.

Egész jó, valóban minőségi. Ha magam vagyok, mégis elhányom tőle magam. Érzem, ha valamin még dolgoznom kell, de ez most nem az a helyzet. Szerintem nem szenvedek elismerés-függőségben. Végigolvastam mindezt, de ma sem fogok túl sokat görcsölni rajta, mit mondanak mások. Esetemben normális, ha naponta az az érzés gyötör, hogy nem vagyok elég jó. Mint most.

A kommentelőknek annyiban igazuk van, hogy kedvem ellenére dolgoztam. Mégsem mondhatni, hogy eladtam magam, hiszen az elkötelezettségemet nem vásárolhatták meg. Nincs igazuk abban, hogy nem mentem tönkre mindebben, és bármi másba belevághatok holnaptól. Tudathasadás, hogy közben a héten minden este játszom a Füst Milán Színházban, és ebből egy sem *Hamlet*, viszont kettő *Haramiák*. És minden hétfőn egy epizód a tévében. Csúcsrajáratás.

